

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME STİLLERİ İLE OKUMAYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nurşat BİÇER*

Erhan DURUHAN**

Özet

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri ve okumaya yönelik tutumlarıyla cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını ve öğrencilerin öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma kapsamında Erzurum il merkezinde öğrenim gören 442 öğrenciden veriler toplanmıştır. İlişkisel tarama modelindeki bu çalışmada veriler "Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri" (KÖSE) ile Özbay ve Uyar (2009) tarafından geliştirilen "Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Öğrenme stillerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, öğrenme stillerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılaşma durumunu belirlemek için ki-kare testi yapılmıştır. Cinsiyet ve sınıf değişkenleriyle öğrencilerin okumaya yönelik tutumları bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analiziyle (ANOVA) hesaplanmıştır. Son olarak öğrenme stillerine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutumları arasındaki farkın hesaplanmasında da tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda öğrencilerin sırasıyla yerleştiren, değiştiren, ayırıştırın, özümseyen öğrenme stiline sahip oldukları ve öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutumları arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme stilleri, okumaya yönelik tutum, ilköğretim öğrencileri

Giriş

Öğretim ortamlarında öğrencilerin farklı öğrenme şekillerinin olduğu gerçeği eğitimde yeni araştırmalara kapı aralamıştır. Bireylerin nasıl öğrendiği üzerinde yoğunlaşan araştırmalar her bireyin farklı öğrenme stiline sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Öğrenme süreci bireylerde farklılık arz etmektedir. Öğrenmeyi yönlendiren fiziksel yapılar, her birey için değişken süreçlerin oluşmasına yol açmaktadır. Dewey'in belirttiği gibi bir birey, düşünen, arzu ve beklentileri olan kendi başına bir

* Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, KKEF, Türkçe Eğitimi Bölümü

** Yrd. Doç. Dr.; Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü

bütündür (Demirel, 2011, 153). Yapılan araştırmalara göre öğrencilerin bireysel özelliklerine duyarlı ortamlarda gerçekleşen öğrenme süreci daha kolay, etkili ve kalıcı olmaktadır. Öğrenme üzerinde etkili olduğu genel kabul gören unsurlar; öğrencilerin kimlik ve kültürel özelliklerini yansıtan grupsal özellikler, öğrencinin beraberinde getirdiği ön koşul yeterlikler ve öğrencinin sahip olduğu öğrenme stil ve tercihleridir (Babadoğan, 2011, 267). Her öğrencinin kendine özgü öğrenme biçimi eğitim-öğretim sürecinin daha etkili olmasına katkıda bulunur.

“Öğrenme stili, en basit anlamıyla bireyin bir konuyu öğrenirken tercih ettiği yol, bireye özgü öğrenme biçimidir” (Fer, 2011, 203). Öğrenme stilleri her bir öğrencinin yeni ve zor bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken farklı ve kendine özgü yollar kullanmasıdır (Dunn’dan aktaran; Boydak, 2007, 3). Öğrenciler öğrenme sürecinde kendilerine özgü yolları belirlerken kendilerinin sahip oldukları öğrenme stilleri devreye girmektedir.

Öğrenme stili genel anlamda bir kişinin bilgiyi ne şekilde anladığı ve hatırladığı ile ilgilidir. Öğrenme stilleri literatürde çok farklı şekillerde tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır. Davidson ve DeBello öğrenme stilini, bireyin bilgiyi edinme, işleme ve saklama biçimi olarak tanımlarken, James ve Gardner öğrenme stilini, öğrenenlerin öğrenmeyi amaçladıkları şeyin en verimli ve en etkili algılandığı, işlendiği, saklandığı ve anımsandığı şartlar ve karmaşık bir davranış tarzı olarak ifade etmektedirler (Azizoğlu ve Çetin, 2009, 172).

Öğrencilerin öğrenme stillerinin eğitim-öğretim ortamına yansıtılması, derslerin daha etkili işlenmesini sağladığı gibi daha zevkli geçmesine de katkıda bulunur. Görsel öğrenciler için resim, tablo vb. unsurların kullanılması, işitseller için sesli materyallerin kullanılması, dokunsallar için sürece aktif olarak katılabilecekleri etkinliklerin yaptırılması hedeflenen başarıyı getirir. Çünkü bireyler farklı öğrenme yollarını tercih edebilmekte ya da bunları bir arada kullanabilmektedirler.

Kolb’a (1984) göre öğrenme stilleri aşağıdaki dört temel öğrenme yolunun bileşenleri olarak ifade edilmektedir:

- √ Yerleştiren
- √ Değiştiren
- √ Ayrıştıran
- √ Özümseyen

Yerleştiren öğrenme stili, somut deneyim ve aktif deneyim öğrenme yollarının bileşeni olarak ifade edilmektedir. Bu öğrenme stilineki bireylerin en önemli özellikleri, daha önce edindikleri yaşantılardan yararlanarak öğrenme becerisine sahip olmalarıdır.

Değiştiren öğrenme stili, somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem bu öğrenme stili- ni ortaya çıkarmaktadır. Bu stile sahip öğrenciler herhangi bir durum karşısında hemen eyleme geçmek yerine gözlem yapmayı tercih ederler.

Ayrıştıran öğrenme stiline sahip bireyler, soyut kavramsallaştırma ve aktif deneyim öğrenme yollarını kullanmakta ve fikirlerin pratik uygulayıcıları olarak nitelendirilmektedirler.

Özümseyen öğrenme stili, soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem öğren- me biçimini kapsar. Bu öğrenme stiline sahip öğrenciler kavramsal modelleri yaratmak- tadırlar. Bir şeyler öğrenirken soyut kavramlar ve fikirler üzerine odaklanırlar.

Her bir öğrenme biçimini simgeleyen öğrenme yolları birbirinden farklıdır. Bunlar sırasıyla somut yaşantı için “hissederek”, yansıtıcı gözlem için “izleyerek”, soyut kavramsallaştırma için “düşünerek” ve aktif yaşantı için “yaparak” öğrenmedir.

Bireyin yaşantılar yoluyla ve çevre etkisiyle geliştirdiği olumlu ya da olumsuz okuma tutumu, okuma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi sürecini etkiler.

Okumaya yönelik belli bir tutumun oluşması uzun bir süreç gerektirir. Bu süreçte yer alan önemli kurumlar aile ve okuldur (Susar Kırmızı, 2012).

Ailelerin evde okumayla ilgili sergilediği davranışlar çocuklar için örnek oluşturur. Çocukları okumaya yönlendirmek için çalışma odası, kitaplık ya da eve düzenli gelen dergi, gazete veya kitap çocukların okumaya karşı olumlu tutum geliştirmesine yardımcı olur. (Başaran ve Ateş, 2009).

Alan yazını incelendiğinde farklı disiplinlerde öğrencilerin öğrenme stilleri ile tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen birtakım çalışmaların olduğu görülmüştür. Koç, 2007; Palas Aktaş, 2007; Yüksel, 2010; Karakuyu ve Tortop, 2010; Güven, 2008; Azizoğlu ve Çetin, 2009; Denizoğlu, 2008; Albayrak, 2008; Kahyaoğlu, Tan ve Kaya, 2013; Çiğdem ve Memiş, 2011 *vb.* araştırmalar öğrenme stilleriyle çeşitli alanlara iliş- kin tutumları ele almaktadır. Türkçe öğretimi alanında ise öğrenme stilleriyle ilgili az sayıda araştırmaya (Durukan, 2013; Demir, 2008 *vb.*) rastlanmıştır. Türkçe öğretimi alanında öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarıyla öğrenme stilleri arasındaki iliş- kiyi inceleyen herhangi bir araştırmanın yapılmamış olması nedeniyle bu çalışma gerekli görülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ilköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleri ve okumaya yönelik tutumlarıyla cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı ve öğrencilerin öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutumları arasın- daki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

1. İlköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleri nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Cinsiyet ve sınıf değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stilleri dağılımı nasıldır?
3. Cinsiyet ve sınıf değişkenine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutumları arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Öğrenme stillerine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutumları arasında anlamlı fark var mıdır?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgiler sunulmuştur.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada ilköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tekil ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tekil tarama modeli değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacıyla kullanılırken ilişkileri ve bağlantıları inceleyen ilişkisel / korelasyonel tarama modeli ise iki veya daha fazla grup veya olgu arasında bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla kullanılır (Büyüköztürk *vd.*, 2011; Karasar, 2008, 79-81; Mcmillan ve Schumaer, 2001). Bu çalışmada ilköğretim öğrencilerinin öğrenme stillerinin ve okumaya yönelik tutumlarının belirlenmesinde tekil tarama modeli, öğrenme stilleri-okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılı, bahar yarıyılında Erzurum merkez ilçelerinde öğrenim gören 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören 29262 oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören 442 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma evreninin tamamına ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda örneklem alma yoluna gidilebilir. Örneklem seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. "Bu örnekleme türü, araştırma yapılacak birey ya da grupların araştırma sürecine dâhil edilmesinin daha kolay ya da bunlara daha kolay ulaşılabilir olmasıyla ilişkilidir" (Ekiz, 2009, 106). Katılımcıların dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1 Katılımcıların Okullara ve Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

		5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8.Sınıf	Toplam
Kayakyolu Ortaokulu	n	24	19	23	23	89
	%	27,0	21,3	25,8	25,8	100
Mustafa Kemal Ortaokulun	n	5	40	3	18	66
	%	7,5	60,7	4,5	27,3	100
Barbaros Hayrettin Paşa Ortaokulun	n	24	28	30	16	98
	%	24,5	28,6	30,6	16,3	100
İbrahim Hakkı Ortaokulun	n	0	20	35	24	79
	%	,0	25,3	44,3	30,4	100
İnönü Ortaokulun	n	31	23	33	23	110
	%	28,2	20,9	30,0	20,9	100
Toplam	n	84	130	124	104	442
	%	19,0	29,4	28,1	23,5	100

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada öğrencilerin öğrenme stillerini tespit edebilmek için Kolb (1984) tarafından geliştirilen, Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri” kullanılmıştır. Bu envanter araştırmacılar tarafından Türkçeye çevrilmiş, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış 12 maddelik bir envanterdir. Envanter her birinde dörder seçenek bulunan on iki tane durumu içermektedir.

Daha sonra öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla Özbay ve Uyar (2009) tarafından geliştirilen 25 maddelik “Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Geliştiricileri tarafından ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .911 olarak tespit edilmiştir (Özbay ve Uyar, 2009). Bu araştırmada ise Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .841 olarak belirlenmiştir. Çoğu araştırmalarda kabul gören güvenirlik katsayısı değeri 0,70 ve üstüdür (McMillan ve Schumacher, 2010; Büyüköztürk, 2011). Buna göre ölçeğin güvenirlik kat sayısı göz önüne alındığında çalışmada kullanılmasının uygun olacağına karar verilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada olumlu maddeler “tamamen katılıyorum” seçeneğinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1; olumsuz maddeler ise ters yönde 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlanmıştır.

Araştırma verilerinin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış ve verilerin normal dağılıma uyduğu görülmüştür.

Öncelikle öğrenme stillerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Öğrenme stillerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla ki-kare testi yapılmıştır.

Öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarını belirlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Cinsiyet değişkeniyle okumaya yönelik tutumlar arasındaki farkın hesaplanmasında bağımsız gruplar t-testi, sınıf değişkeniyle okumaya yönelik tutumlar arasındaki farkın hesaplanmasında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Ayrıca öğrenme stillerine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutumları arasındaki farkın hesaplanmasında da tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

ANOVA testi sonucunda gruplar arası fark varsa bu farkın hangi grup ya da gruplar arasında olduğunu gösterecek "Post Hoc" işlemi yapılmıştır. Post Hoc işlemlerinden LSD testi sonucu gruplar arasındaki farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular, betimsel ve kestirimsel istatistik analizlerinden oluşan tablolar hâlinde sunulmuş ve bu tablolar yorumlanmıştır.

3.1. Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Dağılımına İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerine ilişkin veriler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2 Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Öğrenme Stili	f	%
Yerleştiren	107	24,2
Değiştiren	225	50,9
Ayrıştıran	39	8,8
Özümseyen	71	16,1
Toplam	442	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan 442 öğrenciden 107'sinin yerleştiren, 225'inin değiştiren, 39'unun ayrıştıran, 71'inin özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Öğrencilerin öğrenme stilleri içerisinde en fazla % 50,9 ile değiştiren öğrenme stili yer almaktadır. En düşük oran ise % 8,8 ile ayrıştıran öğrenme stiline aittir. Değiştiren öğrenme stiline sahip bireyler somut yaşantı (hissederek) ve yansıtıcı gözlem (izleyerek) ile öğrenirler. Öğrencilerin çoğunluğu ders içerisinde eylemde bulunmayarak öğretmene bağımlı olarak öğrenmektedirler. Ayrıştıran öğrenme stiline sahip bireyler ise soyut kavramsallaştırma (düşünerek) ve aktif yaşantı (yaparak) ile öğrenirler. Bu veriler, örneklemdaki öğrencilerin meraklı, yaparak yaşayarak öğrenmeye meyilli, hayal güçlerinin ve yaratıcılıklarının güçlü olduğunu; buna karşın ayrıntılara dikkat etme ve kararlılık hususunda zayıf olduklarını düşündürmektedir.

3.2. Cinsiyet ve Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Dağılımına İlişkin Bulgular:

Cinsiyet ile öğrenme stilleri dağılımları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla ki-kare analizi uygulanmıştır.

Tablo 3 Öğrenme Stillерinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Cinsiyet		Yerleştiren	Değiştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam	χ^2	p
Kız	N	64	108	20	32	224	5,11	,163
	%	28,6	48,2	8,9	14,3	100,0		
Erkek	N	43	117	19	39	218		
	%	19,7	53,7	8,7	17,9	100,0		
Toplam		107	225	39	71	442		

Öğrenme stillерinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin ki-kare değeri 5,11 olup $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu cinsiyet ile öğrenme stilleri dağılımları arasında farklılık olmadığını göstermektedir. Sonuç olarak cinsiyete göre öğrenme stilleri dağılımı benzerdir.

Sınıf düzeyi ile öğrenme stilleri dağılımları arasında fark olup olmadığını anlamak için ki-kare analizi uygulanmıştır.

Tablo 4 Öğrenme Stillерinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Sınıf		Yerleştiren	Değiştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam	χ^2	p
5	n	19	45	11	9	84	15,9	,069
	%	22,6	53,6	13,1	10,7	100,0		
6	n	36	70	5	19	130		
	%	27,7	53,8	3,8	14,6	100,0		
7	n	30	55	10	29	124		
	%	24,2	44,4	8,1	23,4	100,0		
8	n	22	55	13	14	104		
	%	21,2	52,9	12,5	13,5	100,0		
Toplam	n	107	225	39	71	442		
	%	24,2	50,9	8,8	16,1	100,0		

Sınıf değişkenine göre öğrenme stillерinin dağılımına ilişkin ki-kare değeri 15,9 olup $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu sınıf değişkenine göre öğrenme stilleri dağılımının benzer olduğunu göstermektedir.

3.3. Cinsiyet ve Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Okumaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular:

Katılımcıların okumaya yönelik tutumlarının betimsel istatistik sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5 Öğrencilerin Okumaya Yönelik Tutumlarının Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Tutum Ölçeği	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma
	442	3,72	0,64

Öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının aritmetik ortalamasının orta düzeyin üstünde (min:1, max:5 aralığında 3,72) olması genel olarak olumlu tutum içinde olduklarını göstermektedir.

Cinsiyet durumuna göre öğrencilerin okumaya yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla bağımsız t testi uygulanmıştır.

Tablo 6 Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrencilerin Okumaya Yönelik Tutumları Arasındaki Farka Yönelik Sonuçlar

Cinsiyet	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	p
Kız	224	96,98	14,99	5,22	,000
Erkek	217	89,14	16,50		

Cinsiyet değişkenine göre okumaya yönelik tutumları arasındaki farka ait t değeri 5,22 olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyete göre okumaya yönelik tutumları arasında fark olduğunu göstermektedir.

Tablo incelendiğinde kızların okumaya yönelik tutumlarının aritmetik ortalaması 96,98 olup erkeklerin okumaya yönelik tutumlarının aritmetik ortalaması olan 89,14'den büyüktür. Sonuç olarak kızların okumaya yönelik tutumlarının erkeklerle oranla daha yüksek olduğu söylenebilir. Alan yazınında cinsiyete dayalı karşılaştırmaların yapıldığı birçok çalışmada da benzer şekilde kızların okuma alışkanlıklarının ve tutumlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu ifade edilmektedir.

Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre okumaya yönelik tutumlarının betimsel istatistik sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7 Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Tutumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma
5	84	98,14	15,24
6	130	92,04	16,42
7	124	87,68	16,12
8	104	96,79	14,79
Toplam	442	93,09	16,21

Tablo 7 incelendiğinde en yüksek ortalamaya 5. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ise 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilere aittir. 6 ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin ortalamaları ise orta düzeydedir.

Katılımcıların sınıf değişkenine göre okumaya yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 8 Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Okumaya Yönelik Tutumları Arasındaki Farka Yönelik Sonuçlar

	Kareler toplamı	s.d.	Kareler ortalaması	F	p.	Fark
Gruplar arası	7332,836	3	2444,279			
Gruplar içi	108565,173	438	247,866	9,861	,000	5-6, 5-7, 6-7, 6-8, 7-8
Toplam	115898,009	441				

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutum puanlarına ilişkin varyans değeri $F=9,861$ olup $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin sınıf düzeyleriyle okumaya yönelik tutum puanları arasında fark olduğunu göstermektedir. LSD testi sonucunda 5. sınıf ile 6. sınıf öğrencileri arasında, 5. sınıf ile 7. sınıf öğrencileri arasında, 6. sınıf ile 7. sınıf öğrencileri arasında, 6. sınıf ile 8. sınıf öğrencileri arasında ve 7. sınıf ile 8. sınıf öğrencileri arasında farkın ortaya çıktığı görülmektedir.

3.4. Öğrenme Stillere Göre Öğrencilerin Okumaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların öğrenme stillerine göre okumaya yönelik tutumlarının betimsel istatistik sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9 Öğrenme Stillere Göre Öğrencilerin Tutumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma
Yerleştiren	107	97,10	16,67
Değiştiren	225	91,78	15,86
Ayrıştıran	39	97,18	15,37
Özümseyen	71	88,99	15,69
Toplam	442	93,10	16,21

Tablo 9 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip öğrencilerin olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ise özümseyen öğrenme stiline sahip öğrencilerdir. Yerleştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerin aritmetik ortalaması da yüksek düzeydedir ve değiştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerin ortalamaları orta düzeydedir.

Katılımcıların öğrenme stillerine göre okumaya yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 10 Öğrencilerin Öğrenme Stillerine Göre Okumaya Yönelik Tutumları Arasındaki Farklar

	Kareler toplamı	s.d.	Kareler ortalaması	F	p.	Fark
Gruplar arası	3958,521	3	1319,507			
Gruplar içi	111939,488	438	255,570	5,163	,002	Y-D, Y-Ö, A-ÖT
Toplam	115898,009	441				

Y: Yerleştiren, D: Değiştiren, A: Ayırıştırıcı, Ö: Özümseyen

Öğrenme stillerine göre öğrencilerin okumaya yönelik tutum puanlarına ilişkin varyans değeri $F=5,163$ olup $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutum puanları arasında fark olduğunu göstermektedir. Okumaya karşı en fazla olumlu tutum içinde olanlar ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip az sayıdaki öğrencilerdir. Okumaya karşı en az olumlu tutum içinde olan öğrenciler ise özümseyen öğrenme stiline sahiptirler. LSD testi sonucunda yerleştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerle Değiştiren öğrenme stiline sahip öğrenciler arasında, yerleştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerle özümseyen öğrenme stiline sahip öğrenciler arasında ve ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip öğrencilerle özümseyen öğrenme stiline sahip öğrenciler arasında farkın anlamlı olduğu görülmüştür.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yapılan inceleme sonucu ilköğretim öğrencilerinin yarısından fazlasının (% 50,9) değiştiren öğrenme stiline, öğrencilerin az bir kısmının ise ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Araştırmadan ortaya çıkan bu sonuç, alan yazınında KÖSE kullanılarak yapılan çeşitli disiplinlerdeki bazı araştırmaların bulgularıyla uyumluluk göstermektedir. Palas Aktaş'ın (2007) ilköğretim öğrencileri üzerine yaptığı araştırmada öğrencilerin % 37,4'ünün değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu tespit edilmiştir. Albayrak'ın (2008) lise öğrencileri üzerine yaptığı araştırmada öğrencilerin çoğunun (%25,8) değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu belirlen-

miştir. Ozan *vd.*'nin (2013) üniversite öğrencileri üzerine yaptığı araştırmaya göre öğrencilerin % 56,7'si değiştiren öğrenme stiline sahiptir. Yine Demirbaş'a (2001) göre öğrencilerin çoğu değiştiren öğrenme stiline sahiptirler. Çalışmanın bu sonucu bazı araştırma sonuçlarıyla ise uyumsuzluk göstermektedir. Durukan'ın (2013); Kılıç'ın (2002); Harris, Dwyer ve Leeming'in (2003); Jones, Reichard ve Mokhtari'nin (2003) yaptığı araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin çoğu özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Oktar'ın (1998); Halaçoğlu'nun (1999); Özsoy, Yağdıran ve Öztürk'ün (2004) yaptığı araştırma sonuçlarına göre öğrenciler en fazla ayrıştıran öğrenme stiline sahiplerdir. Pungente, Wasan ve Moffet'in (2003) araştırmasında ise üniversite öğrencilerinin çoğunun yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğu görülmüştür.

Öğrenme stillerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımı incelendiğinde kız öğrencilerin %48,2'si, erkek öğrencilerin ise %53,7'si değiştiren öğrenme stiline sahiptir. Her iki cinsiyette de öğrenciler en fazla değiştiren öğrenme stiline sahiptirler. Buna paralel olarak Palas Aktaş'ın (2007) yaptığı araştırmaya göre kız öğrencilerin % 34'ü, erkek öğrencilerin ise %40,6'sı değiştiren öğrenme stiline sahiptir. Ozan *vd.*'nin (2013) araştırması da kız ve erkek öğrencilerin çoğunun değiştiren öğrenme stiline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Uzunıryaki, Bilgin ve Geban'ın (2004) yapmış olduğu araştırmada ise bu çalışmaya paralel olarak kız ve erkek öğrenciler arasında öğrenme stilleri açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Öğrenme stillerinin sınıf değişkenine göre dağılımına bakıldığında 5. sınıf öğrencilerinin % 53,6'sı, 6. sınıf öğrencilerinin %53,8'i, 7. sınıf öğrencilerinin % 44,4'ü, 8. sınıf öğrencilerinin %52,9'u değiştiren öğrenme stiline sahiptir.

Öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarıyla cinsiyet dağılımlarına bakıldığında kız öğrencilerin (96,98) erkek öğrencilere (89,14) göre okumaya yönelik daha olumlu tutum içerisinde oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçları destekleyen birtakım araştırmalar bulunmaktadır. Mete'nin (2012) yaptığı araştırmada kız öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. İşeri'nin (2010) araştırmasında da ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının kız öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarıyla sınıf dağılımlarına bakıldığında 5. sınıf öğrencilerinin (98,14) diğer sınıflara göre okumaya karşı daha olumlu tutum içerisinde oldukları görülmüştür.

Öğrencilerin öğrenme stilleriyle okumaya karşı tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde ayrıştıran öğrenme stiline sahip öğrencilerin diğer stillere göre okumaya karşı daha olumlu tutum içerisinde olduğu belirlenmiştir. Özümseyen öğrenme stiline sahip öğrenciler ise okumaya karşı daha az olumlu tutum içerisinde dirler. Öğrenciler içerisinde en az kişinin sahip olduğu ayrıştıran öğrenme stiline sahip öğrencilerin okumaya karşı daha olumlu tutum besledikleri görülmüştür. Öğrenciler içinde en fazla sayıda bulunan değiştiren öğrenme stiline sahip öğrenciler ise okumaya karşı orta düzeyde olumlu tutum içerisinde dirler.

Öğrenciler kendi öğrenme stillerini bildikleri zaman öğrenme sürecinde güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olacaklardır. Eğitim-öğretim hayatlarına devam eden öğrenciler öncelikle ilköğretimde öğrenme stillerinden kaynaklanabilecek zayıf unsurlarını güçlendireceklerdir. Bunun sonucunda da öğrencilerin eğitim ve sosyal hayatındaki başarıları artacaktır. Bu nedenle de öğrencilerin öğrenme stilleri ve bu stillerin özellikleri hakkında bilgi sahibi olması sağlanmalıdır.

Öğrencilerin okumaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri için öğretmenler öğrencileri okumaya yönlendirmelidirler. Gerek ders içi gerekse ders dışı etkinliklerde okuma çalışmalarına yer verilmelidir.

Araştırmada öğrenciler arasında dört farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin olduğu görülmektedir. Her öğrenci öğrenme için birbirinden farklı yollar seçmektedir. Bu nedenle öğretmenler öğretim ortamını hazırlarken tüm öğrenme stillerini dikkate almalıdırlar.

Öğretmenler dönem başlarında öğrenme stili envanteri vasıtasıyla sınıflarındaki öğrencilerinin öğrenme stilleri hakkında bilgi sahibi olabilir ve gerekli öğretim yöntem ve tekniklerini daha isabetli şekilde seçebilir. Bu şekilde derslerin daha etkin ve verimli geçmesi sağlanabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin öğrenme stilleriyle okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Diğer dil becerilerine yönelik öğrenci tutumlarıyla öğrenme stilleri arasındaki ilişkilerin de incelenmesi alan yazınına önemli katkılar sağlayacaktır.

Kaynakça

- Albayrak, Y. (2008). Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri İle Matematik Dersine Karşı Tutumları Arasındaki İlişki, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu.
- Aşkar, P. ve Akoyunlu, B. (1993). "Kolb Öğrenme Stili Envanteri", Eğitim ve Bilim, S.87, ss.37-47.
- Azizoğlu, N. ve ÇETİN, G. (2009). "6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, Fen Dersine Yönelik Tutumları ve Motivasyonları Arasındaki İlişki", Kastamonu Eğitim Dergisi, S.17(1), ss.171-182.
- Babadoğan, C. (2011). "Stil Temelli Öğretim", Bilal Duman (ed.) Öğretim İlke ve Yöntemleri, 265-314.
- Başaran, M. ve Ateş, S. (2009). "İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okumaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(1), 73-92.
- Boydak, A. (2007). Öğrenme Stilleri, Beyaz Yayınları, İstanbul.
- Büyükoztürk, Ş. (2011). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Çiğdem, G. ve Memiş, A. (2011). "Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından

- İncelenmesi”, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S.40(3), ss.57-77.
- Demir, T. (2008). “Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Bunların Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi (Gazi Üniversitesi Örneği)”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.1(4), ss.129-148.
- Demirbaş, Ö. O. (2001). The Relation of Learning Styles and Performance Scores of the Students in Interior Architecture Education, Bilkent Üniversitesi Eğitim ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.
- Demirel, Ö. (2011). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem Akademi, Ankara.
- Denizoğlu, P. (2008). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretimi Öz-Yeterlik İnanc Düzeyleri, Öğrenme Stilleri ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana.
- Durukan, E. (2013). “Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki”, Turkish Studies, S.8(1), ss.1307-1319.
- Ekiz, D. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Fer, S. (2011). “Öğrenme Stilleri ve Stil Odaklı Öğretim Tasarımı”, Seval Fer (ed.) Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları, Anı Yayıncılık, Ankara, ss.199-216.
- Güven, B. (2008). “İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.12(1), ss.35-54.
- Halaçoğlu, M. (1999). The Effect of Cognitive Styles on Learner Preferences, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana.
- Harris, R. N., Dwyer, W. O. ve Leeming, F. C. (2003). “Are Learning Styles Relevant in Web-Based Instruction”. Journal of Educational Computing Research, S.29(1), ss.13-28.
- İşeri, K. (2010). “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının İncelenmesi”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, S.7(2), ss.468-487.
- Jones, C., Reichard, C. ve Mokhtari, K. (2003). “Are Students’ Learning Styles Discipline Specific?”, Community College Journal of Research and Practice, S.27, ss.363-375.
- Kahyaoglu, M., Tan, Ç. ve Kaya, M. F. (2013). “İlköğretim Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.10(21), ss.225-236.
- Karakuyu, Y. ve Tortop, H. S. (2010). “Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillерinin Fizik Dersine Yönelik Tutum ve Başarılarına Etkisi”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, S.01, ss.47-55.
- Karasar, N. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kılıç, E. (2002). “Baskın Öğrenme Stilinin Öğrenme Etkinlikleri Tercih ve Akademik Başarıya Etkisi”, Eğitim Bilimleri ve Uygulama, S.1(1), ss.1-15.
- Koç, D. (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri: Fen Başarısı ve Tutumu Arasındaki İlişki (Afyonkarahisar İl Örneği, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyonkarahisar.
- Kolb, D. A. (1984). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Inc.
- Mcmillan, J. H. ve Schumacher, S. (2010). Research in Education: Evidence - Based Inquiry, (7 th Edition), Pearson, London.
- Mete, G. (2012). “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Üzerine Bir Araştırma (Malatya İli Örneği)”, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, S.1(1), ss.43-66.

- Oktar, D. (1998). Hacettepe Üniversitesi Dört Yıllık Lisans Programlarındaki Öğrenci ve Öğretim Üyelerinin Stilllerinin Karşılaştırılması. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.
- Ozan, C., Karabacak, N., Kızıltaş, E. ve Küçüköğlü, A. (2013, Eylül). "Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ile Öğrenme Yaklaşımları Tercihleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", 22. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Özbay, M. ve Uyar, Y. (2009). "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri için Okumaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması", e-Journal of New World Sciences Academy, S.4(2), ss.632-651.
- Özsoy, N., Yağdıran, E. ve Öztürk, G. (2004). "Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Geometrik Düşünme Düzeyleri", Eğitim Araştırmaları, S.16, ss.50-63.
- Palas Aktaş, İ. (2007). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Öğrenme Stillерinin Okul Başarıları, Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve Demografik Özellikleriyle İlişkisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu.
- Pungente, M. D., Wasan, K. M. ve Moffet, C. (2003). "Using Learning Styles to Evaluate First Year Pharmacy Students' Preferences Toward Different Activities Associated with the Problem-Based Learning Approach", American Journal of Pharmaceutical Education, S.66, ss.119-124.
- Susar Kırmızı, F. (2012). "Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Turkish Studies, 7(3), 2353-2366.
- Uzuntiryaki, E., Bilgin, İ. ve Geban, Ö. (2004). "The Relationship Between Gender Differences and Learning Style Preferences of Pre-Service Teachers at Elementary Level", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S.26, ss.182-187.
- Yüksel, E. (2010). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Bilgisayar Tutumları ve Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING STYLES AND ATTITUDES TOWARDS READING OF STUDENTS

Nurşat BİÇER*

Erhan DURUKAN**

Abstract

The aim of this research is to determine, whether or not significant difference between gender and grade level variables of with learning styles and attitudes towards reading of elementary education and between relationship students' learning styles and attitudes towards reading. In the scope of study, data were collected from 442 students. In this research of relational survey model, data were collected with "Kolb Learning Styles Scale" (KLLS) and "Reading Attitude Scale" developed by Özbay and Uyar (2009). frequency and percentage related to learning styles computed, it was made ki-kare chi-squared test for differentiation determining by grade level. With gender and grade variables attitudes towards reading were computed with independent sample t test and one way ANOVA. At finally it was used by learning styles for computing between difference students' attitudes towards reading one way ANOVA.

In the result of study it has been found that students have learning styles in order of accomadator, diverger, converger and assimilator and they were determined significant difference with learning styles between students' attitudes towards reading.

Keywords: Learning styles, attitude towards reading, elementary education students

* Res. Assist.; Atatürk University, Kâzım Karabekir Faculty of Education, Department of Turkish Language Teaching

** Assist. Prof. Dr.; Karadeniz Technical University, Fatih Faculty of Education, Department of Turkish Language Teaching